

GS-brief

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
2 juli 2025

Ons kenmerk
PZH-2025-875991589
DOS-2015-0005387

RES-regio Midden-Holland

Bijlagen
1

Onderwerp:

Concept-uitkomsten OER Windenergie – RES Midden-Holland

Geachte wethouder Leferink,

In 2021 is het Klimaatakkoord vastgesteld. Naar aanleiding daarvan hebben de gemeenteraden, verenigde vergadering en Provinciale Staten afgesproken in Midden-Holland 0,435 TWh op te wekken met grootschalige zonne- en windenergie. Voor de uitvoering van deze afspraak hebben wij als RES-regio in eerste instantie ingezet op zon op dak en de reeds aangewezen locaties zon op land. Met diverse lokale initiatieven voor zon op dak en Programma Zon op Veld (PZOV) geprobeerd om een groot deel van de opgave in te vullen. Echter, in de praktijk zijn de opbrengsten hiervan veel lager uitgevallen dan gepland.

Om dit tekort in te vullen, wordt nu gekeken naar de inzet van windenergie. De verwachting is dat voor de resterende opgave 13 tot 18 windturbines van 5,6 MW nodig zijn. Binnen de regio is hierover een gesprek op gang gebracht, onder andere via een ambtelijke werkgroep windenergie en door het verkennen van mogelijke locaties langs de A12 (reserve zoekgebied windenergie) en langs de N11 (Energylane).

Ruimte voor windenergie

De afspraken voor de opwek van 0,435 TWh betreft de opwek van grootschalige zonne-energie en windenergie. De gemeenten zetten, mede met ondersteuning van de provincie, in op de ontwikkeling van zonne-energie. Daar worden goede stappen in gezet, maar zonder windenergie gaat het niet lukken om de afspraken na te komen. Windmolens kunnen met relatief weinig ruimtebeslag een grote hoeveelheid duurzame elektriciteit opwekken, vaak meer en op andere momenten dan met zonne-energie. Doordat grootschalige windenergie door de provincie niet is toegestaan buiten aangewezen locaties beperkte de provincie de mogelijkheden om met windenergie de afspraken na te komen. Nog niet alle regio's zijn op koers om de RES-doelstellingen te halen. De afgelopen jaren hebben wij met de gemeenten verkend hoe wij deze alsnog waar kunnen maken. Het vinden van genoeg geschikte, gedragen locaties is een lastig proces. Daarom is de provincie in nauwe afstemming met de gemeenten de Routekaart RES gestart.

Om de RES-regio's te ondersteunen in het behalen van hun RES-doelen, heeft de provincie onderzocht hoe zij meer ruimte kan bieden aan windenergie. Als onderdeel van de Routekaart RES heeft de provincie een Omgevingseffectrapportage (uitgebreid plan-mer, afgekort OER) uitgevoerd. Onder andere voor uw RES-regio is onderzocht welke ruimte nodig is voor windenergie, en waar deze geboden kan worden. In het OER zijn uiteraard ook de onderzoekslocaties- of gebieden meegenomen die vanuit uw RES-regio zijn aangedragen.

Concept-uitkomsten OER

Het OER nadert nu de afrondende fase en is nog niet formeel vrijgegeven door Gedeputeerde Staten. De voorlopige uitkomsten – inclusief kaartmateriaal – zijn inmiddels beschikbaar. In deze brief lichten we de deze kort toe. In de brief *Stand van zaken en vervolgproces routekaart Regionale Energie Strategie (RES)* van februari 2025, kenmerk PZH-2025-867054088 werd al aangekondigd dat “In de tweede fase van de routekaart RES gaan we op basis van de tussenresultaten van de OER het gesprek aan met de RES-partners[...]”. Deze fase is nu aangebroken, daarom delen wij nu de voorlopige uitkomsten van het OER met de RES om samen met u, onze RES-partners, zoeklocaties voor windenergie te selecteren en zo in combinatie met zon op dak of veld de RES-afspraken te kunnen realiseren.

De provincie wil de RES-regio's faciliteren door deze locaties met bijpassend provinciaal instrument in het Omgevingsbeleid op te nemen. Graag gaan wij met de regio's in gesprek hoe we verschillen in snelheid en bestuurlijk mandaat tussen gemeenten en provincie kunnen opvangen, en binnen het proces voldoende tijd en ruimte kunnen bieden. Uitgangspunt blijft voor GS dat gemeenten de vergunningverlening voor realisatie voor windprojecten bij voorkeur zelf ter hand nemen, zoals nu ook al staand beleid is.

Toelichting OER

De omgevingseffectrapportage is een verbrede milieueffectrapportage (MER). Een MER is een wettelijk verplicht, technisch onderzoek waarin de provincie heeft onderzocht waar er in deze RES-regio's ruimte is voor windturbines. Voor een juridisch houdbaar traject heeft de onafhankelijke commissie MER aangegeven dat daarbij alle technisch en juridisch haalbare locaties onderzocht dienen te worden en pas daarna de politieke, bestuurlijke en/of maatschappelijke afweging gemaakt wordt. Daarbij dienen diverse scenario's onderzocht te worden. In dit onderzoek zijn vier verschillende alternatieven uitgewerkt. Alle alternatieven houden rekening met de harde (wettelijke) belemmeringen zoals afstand tot infrastructuur en gasleidingen en geluidsnormen. Elk alternatief houdt daarnaast extra rekening met een perspectief:

- Voorkeur partners: houdt maximaal rekening met de voorkeur van de partners, die is uitgevraagd in november 2024.
- Landschap: houdt maximaal rekening met de invloed op landschap (bijvoorbeeld niet in kleine plukjes versnipperd door het landschap en niet in kroonjuwelen)
- Natuur: houdt maximaal rekening met de effecten op ecologie (bijvoorbeeld niet in ganzenrustgebieden)
- Leefomgeving: houdt maximaal rekening met de leefomgeving (bijvoorbeeld door zo ver mogelijk weg te blijven bij woonkernen)

De alternatieven zijn opgebouwd uit meerdere locaties, op basis van verschillende criteria. De alternatieven zijn daarmee “de hoeken van het speelveld”. Binnen de alternatieven kan gezocht worden naar een combinatie van locaties voor windturbines. De provincie wil de RES-regio's zoveel mogelijk ruimte geven om hier zelf een selectie uit te maken.

Technisch best beoordeelde locaties

Om de RES-regio's verder mee te nemen in de denklijn van de provincie heeft de provincie een kaart opgesteld met de locaties die in het OER technisch het best beoordeeld zijn. Met deze locaties worden grote woonkernen zoveel mogelijk ontzien door clustering, wordt aangesloten bij meerdere landschappelijke structuren en blijft er voldoende ruimte voor biodiversiteit en weidevogels. De kaart met de technisch best beoordeelde locaties is geen voorschrift waar windenergie moet, maar een handreiking aan de gemeenten om zelf hun voorkeur verder mee uit te werken.

Input vanuit de regiopartners

We zien verschillende mogelijkheden om ruimte te bieden aan windenergie in uw RES-regio. Wij vinden het belangrijk om gezamenlijk tot een voorstel te komen waar ruimte wordt geboden aan windenergie. Op basis van de voorlopige onderzoeksresultaten zouden wij graag dan ook met u in gesprek gaan om te komen tot een gedragen voorstel waarmee de RES-afspraken gerealiseerd kunnen worden. Ook kunt u aangeven als u nog locaties of andere zaken mist in het onderzoek en wat uw overwegingen zijn bij de diverse locaties. Ook horen wij het graag als er meer (grootschalige) zonne-energie gerealiseerd kan worden. Daarvoor ontvangen wij graag een zo concreet mogelijk overzicht van projecten die tot 2030 worden gerealiseerd, inclusief de bijbehorende opbrengst in TWh. Hoe meer wij daar doen, hoe minder windenergie nodig is voor de realisatie van de RES-afspraken. Dit alles ontvangt de provincie graag medio september 2025.

Mocht u de komende tijd uw eigen omgevingsbeleid willen wijzigen om windenergie mogelijk te maken, dan horen wij dat ook graag, zodat wij samen kunnen kijken hoe wij dat zo goed mogelijk kunnen faciliteren.

Participatie

Na het zomerreces start de provincie een participatietraject op voor uw RES-regio. U heeft ons gevraagd een actieve rol op te pakken in participatie en communicatie en daar wil de provincie gehoor aan geven. De provincie doet dit graag in goede afstemming en samenwerking met de RES-partners. Dit participatietraject zal parallel lopen aan de herziening van het Omgevingsbeleid en loopt daarmee ook na medio september 2025 door. De insteek van de provincie in dit participatietraject is informeren en raadplegen, waarbij de opbrengst gebruikt zal worden voor de uiteindelijke besluitvorming.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A. W. Kolff

Bijlagen

1. Concept-uitkomsten OER Windenergie